

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 80/14
Λουξεμβούργο, 5 Ιουνίου 2014

Απόφαση στην υπόθεση C-146/14 PPU
Bashir Mohamed Ali Mahdi

Ο δικαστικός έλεγχος μιας παραταθείσας κρατήσεως πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα στην αρμόδια δικαστική αρχή να υποκαταστήσει με τη δική της απόφαση εκείνη της αρχής που διέταξε την αρχική κράτηση υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος βρίσκεται παρανόμως σε κράτος μέλος

Εξάλλου, κάθε παράταση της κρατήσεως πρέπει να γίνεται εγγράφως με πράξη νομικώς και πραγματικώς αιτιολογημένη που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ελέγχου νομιμότητας από τη δικαστική εξουσία

Στις 9 Αυγούστου 2013 συνελήφθη στη Βουλγαρία ο Bashir Mohamed Ali Mahdi, Σουδανός υπήκοος χωρίς έγκυρα έγγραφα ταυτότητας. Ο B. Mahdi οδηγήθηκε σε κέντρο διοικητικής κρατήσεως μέχρις ότου ολοκληρωθούν τα διοικητικά αναγκαστικά μέτρα περί επαναπροωθήσεώς τους στα σύνορα που ελήφθησαν έναντι αυτού. Στις 12 Αυγούστου 2013 ο B. Mahdi υπέγραψε δήλωση περί εκούσιας επιστροφής του στο Σουδάν.

Στη συνέχεια ο B. Mahdi ανακάλεσε τη δήλωσή του περί εκούσιας επιστροφής. Η πρεσβεία του Σουδάν επιβεβαίωσε μεν την ταυτότητα του B. Mahdi, αρνήθηκε όμως να του χορηγήσει ταξιδιωτικό έγγραφο λόγω του γεγονότος ότι ο B. Mahdi δεν επιθυμούσε να επιστρέψει στο Σουδάν. Μετά τη λήξη του αρχικού χρόνου κρατήσεως, οι βουλγαρικές αρχές ζήτησαν από διοικητικό δικαστήριο την παράταση της κρατήσεώς του, προβάλλοντας ιδίως τον κίνδυνο διαφυγής και την έλλειψη συνεργασίας του ενδιαφερομένου.

Στο πλαίσιο αυτό, το βουλγαρικό δικαστήριο υπέβαλε στο Δικαστήριο δύο προδικαστικά ερωτήματα διαδικαστικής φύσεως, ειδικότερα 1) αν η αρμόδια διοικητική αρχή πρέπει να εκδώσει έγγραφη πράξη νομικώς και πραγματικώς αιτιολογημένη όταν επανεξετάζει την κατάσταση του ενδιαφερομένου μετά τον αρχικό χρόνο κρατήσεως και 2) αν ο έλεγχος νομιμότητας μιας τέτοιας πράξεως συνεπάγεται τη δυνατότητα της αρμόδιας δικαστικής αρχής να αποφαίνεται επί της ουσίας της υποθέσεως.

Όσον αφορά το πρώτο ερώτημα, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, στο πλαίσιο της οδηγίας περί επιστροφής παρανόμως διαμενόντων στη χώρα υπηκόων τρίτων χωρών¹, η μόνη προβλεπόμενη υποχρέωση όσον αφορά την έκδοση έγγραφης πράξεως είναι ότι η κράτηση πρέπει να διατάσσεται εγγράφως και να είναι νομικώς και πραγματικώς αιτιολογημένη. Η ως άνω υποχρέωση πρέπει να νοείται υπό την έννοια ότι αφορά επίσης κάθε απόφαση περί παρατάσεως της κρατήσεως, δεδομένου ότι η κράτηση και η παράταση έχουν ανάλογη φύση και ότι ο αλλοδαπός υπήκοος πρέπει να είναι σε θέση να γνωρίζει τις αιτιολογίες της αποφάσεως που λαμβάνεται έναντι του ιδίου. Το Δικαστήριο κρίνει, επομένως, ότι, ακόμα και αν υποτεθεί ότι οι βουλγαρικές αρχές έλαβαν απόφαση επί της κρατήσεως πριν απευθυνθούν στο διοικητικό δικαστήριο, ήταν απαραίτητη η έκδοση έγγραφης πράξεως νομικώς και πραγματικώς αιτιολογημένης. Αντιθέτως, σε περίπτωση που οι βουλγαρικές αρχές απλώς επανεξέτασαν την κατάσταση του B. Mahdi χωρίς να αποφανθούν επί του αιτήματος παρατάσεως (πράγμα το οποίο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει), δεν ήταν υποχρεωμένες να εκδώσουν ρητή πράξη ελλείψει σχετικών διατάξεων στην οδηγία.

¹ Οδηγία 2008/115/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ L 348, σ. 98).

Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα, το Δικαστήριο κρίνει ότι δικαστική αρχή αποφαινόμενη επί αιτήματος παρατάσεως αρχικής κρατήσεως πρέπει υποχρεωτικά να είναι σε θέση να αποφανθεί επί οποιουδήποτε πραγματικού και νομικού στοιχείου κρίσιμου προς εκτίμηση του δικαιολογημένου χαρακτήρα της παρατάσεως, πράγμα το οποίο απαιτεί εξέταση σε βάθος των πραγματικών στοιχείων κάθε συγκεκριμένης υποθέσεως. Η ως άνω αρχή πρέπει να μπορεί να υποκαταστήσει με τη δική της απόφαση εκείνη με την οποία διατάχθηκε η αρχική κράτηση και να διατάξει είτε την παράταση της κρατήσεως, είτε άλλο μέτρο λιγότερο καταναγκαστικό, είτε την απόλυση του αλλοδαπού όταν τούτο δικαιολογείται. Η δικαστική αρχή πρέπει να συνεκτιμήσει κάθε κρίσιμο στοιχείο για μια τέτοια απόφαση. Επομένως, οι εξουσίες που διαθέτει η δικαστική αρχή στο πλαίσιο ενός τέτοιου ελέγχου δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να περιορίζονται μόνο στα στοιχεία που προσκομίστηκαν από τη διοικητική αρχή.

Εξάλλου, το αιτούν δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο αν η αρχική περίοδος κρατήσεως μπορεί να παρατείνεται απλώς και μόνον επειδή ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν διαθέτει έγγραφα ταυτότητας και, επομένως, υφίσταται κίνδυνος διαφυγής αυτού.

Συναφώς, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο κίνδυνος διαφυγής αποτελεί στοιχείο που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στο πλαίσιο της αρχικής κρατήσεως. Ωστόσο, όσον αφορά την παράταση της κρατήσεως, ο κίνδυνος διαφυγής δεν αποτελεί μια από τις δύο προϋποθέσεις που θέτει η οδηγία για την παράταση. Επομένως, ο εν λόγω κίνδυνος αποτελεί κρίσιμο στοιχείο μόνον όσον αφορά την επανεξέταση των συνθηκών που οδήγησαν αρχικώς στην κράτηση. Τούτο απαιτεί, κατά συνέπεια, εκτίμηση των πραγματικών περιστάσεων που συνδέονται με την κατάσταση του B. Mahdi προκειμένου να εξεταστεί αν μπορεί ληφθεί έναντι αυτού ένα λιγότερο καταναγκαστικό μέτρο. Μόνο σε περίπτωση που εξακολουθεί να υφίσταται κίνδυνος διαφυγής μπορεί να λαμβάνεται υπόψη η έλλειψη εγγράφων ταυτότητας. Επομένως, η έλλειψη τέτοιων εγγράφων, αυτή και μόνη, δεν μπορεί να δικαιολογήσει παράταση της κρατήσεως.

Το αιτούν δικαστήριο ερωτά επίσης αν για την άρνηση της πρεσβείας του Σουδάν να χορηγήσει έγγραφο ταυτότητας στον B. Mahdi μπορεί να λογίζεται υπεύθυνος ο ίδιος και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, αν η συμπεριφορά του B. Mahdi μπορεί να χαρακτηριστεί ως έλλειψη συνεργασίας εκ μέρους του, πράγμα το οποίο δικαιολογεί την παράταση της κρατήσεώς του.

Το Δικαστήριο απαντά ότι ο B. Mahdi δεν μπορεί να λογίζεται ως επιδείξας «έλλειψη συνεργασίας» υπό την έννοια της οδηγίας παρά μόνον αν από την εξέταση της συμπεριφοράς του προκύπτει ότι δεν συνεργάστηκε στη διαδικασία περί απομακρύνσεώς του από τη χώρα και αν ενδέχεται η διαδικασία αυτή να διαρκέσει περισσότερο από το προβλεπόμενο εξαιτίας της συμπεριφοράς του αυτής. Εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει το ζήτημα αυτό.

Τέλος, απαντώντας σε ένα τελευταίο ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου, το Δικαστήριο κρίνει ότι, μολοντί η Βουλγαρία δεν υποχρεούται να χορηγήσει στον B. Mahdi αυτοτελή τίτλο διαμονής ή να δεχθεί υπέρ αυτού δικαίωμα διαμονής σε περίπτωση που ο τελευταίος αφεθεί ελεύθερος, πρέπει εντούτοις να του χορηγήσει έγγραφη επιβεβαίωση της καταστάσεώς του, σύμφωνα με όσα προβλέπει η οδηγία.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

